

Věc: Vyjádření statutárního města Pardubice ve smyslu ust. § 8 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, k přepracované dokumentaci vlivů záměru „Modernizace spalovny průmyslových odpadů, provozovna Pardubice“ obchodní společnosti AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. na životní prostředí

Dne 29.9.2022 obdrželo statutární město Pardubice jako dotčený územní samosprávný celek ve smyslu § 3 písm. d) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, od Ministerstva životního prostředí (dále MŽP) oznámení o zveřejnění přepracované dokumentace vlivů záměru „Modernizace spalovny průmyslových odpadů, provozovna Pardubice“ (MŽP493) společnosti AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o., se sídlem Pražská 1321/38a, 102 00 Praha 10, IČ: 493 56 089, na životní prostředí dle přílohy č. 4 téhož zákona s datem zpracování červenec 2022.

Předmětem záměru je modernizace/zprovoznění dočasně odstaveného stávajícího průmyslového zařízení na spalování průmyslového odpadu v areálu Synthesia, a.s. Pardubice – Semtín.

Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené orgány a dotčené územní samosprávné celky se mohou písemně vyjádřit k této dokumentaci na MŽP nejpozději do 31.10.2022.

Statutární město Pardubice (dále také „město“) uplatňuje v zákonné lhůtě své právo vyjádřit se k výše uvedenému záměru a touto formou důrazně prezentuje svůj **jednoznačně nesouhlasný postoj** k jeho realizaci. K podpoře svého nesouhlasu předkládá v rámci svého vyjádření následující argumenty k obdržené dokumentaci, kdy některé připomínky jsou uváděny opakovaně, z důvodu jejich nedostatečného vypořádání v předložené dokumentaci:

- 1) **Nejsou dostatečně vyhodnoceny synergické a kumulativní vlivy.** Přepracovaná dokumentace z července 2022 uvádí, že v příslušném období byly dle informačního systému EIA připravovány v území následující záměry:
 - Doplnění zařízení pro výrobu organických specialit v objektech RY52 a RY 53 (podáno 15.10.2021)
 - Rekonstrukce míchacího centra 2 fluidních kotlů (podáno 31.3.2021)
 - CGCZ PJ3 únor 2021 (podáno 11.3.2021)

a následně konstatuje „Záměry nepodléhají dalšímu posuzování vlivů na životní prostředí. Jedná se tedy o nevýznamné záměry z hlediska vlivů na životní prostředí, které je možno z hlediska posuzování spalovny průmyslových odpadů zanedbat.“ S tímto tvrzením zásadně nesouhlasíme. Pokud závěrem zjišťovacího řízení je stanovisko, že záměr nepodléhá dalšímu posuzování, neznamená to, že by záměr potenciálně negativní vlivy neměl a mohl tedy být synergický nebo kumulativní vliv zanedbán, ale znamená to, že v rámci oznámení záměru dle přílohy č. 3 zákona č. 100/2001 Sb. byly potřebné a důležité vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví dostatečně zhodnoceny a není potřebné hodnocení doplňovat v dokumentaci podle přílohy č. 4 zákona. Dále v době zpracování přepracované dokumentace byl v území projednáván další záměr (PAK820 CGCZ Projekt 2), který není v rámci záměrů s potenciálním synergickým nebo kumulativním vlivem hodnocen vůbec.

Žádáme tedy o doplnění dokumentace o hodnověrné posouzení synergických a kumulativních vlivů, minimálně v oblastech vlivu na kvalitu ovzduší a hlukovou zátěž.

- 2) **Není vyhodnocen vliv Skladu odpadů na životní prostředí, zejména ovzduší.** V předkládané přepracované dokumentaci je jako součást technického řešení uveden Sklad odpadů, který bude nově sloužit pro potřeby spalovny k přechodnému soustřeďování spalitelných odpadů, které nebude možno zavážet přímo do spalovny. Jedná se zejména o odpady soustřeďované v kanystrech, sudech nebo IBC kontejnerech. Využíván bude rovněž jako retenční kapacita. Odpady, které jsou v zařízení v současnosti shromažďovány a odváženy do spalovny v Kralupech nad Vltavou, budou nově spalovány ve spalovně průmyslových odpadů, provozovna Pardubice. V dokumentaci není popsáno, jak bude nakládáno s odpadní vzdušinou ze Skladu odpadů a zcela je opominuto hodnocení vlivu případných emisí ze skladu na kvalitu ovzduší. Z tohoto pohledu je zpracovaná rozptylová studie a následné hodnocení vlivu záměru na ovzduší (včetně emisí pachových látek) neúplné, a tím nedostatečné.
- 3) **Není vyhodnocen vliv záměru na významný krajinný prvek – les.** V předkládané dokumentaci je konstatováno, že stavba bude zasahovat do ochranného pásma pozemků určených k plnění funkce lesa p.č. 720/40 a p.č. 720/57 v k. ú. Rybitví. Záměr dle dokumentace nebude vyžadovat významné terénní úpravy nebo zásahy do krajiny a nedojde ke střetu s žádným významným krajinným prvkem. S tímto tvrzením nesouhlasíme. Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny definuje významné krajinné prvky - §3, odst. 1 písm. b) - významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou **lesy**, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Potenciální vliv na les jako významný krajinný prvek není hodnocen v rámci dokumentace vůbec.
- 4) **V dokumentaci není vyhodnocena stávající kvalita podzemních vod a není navržen monitoring kvality podzemních vod.** V dokumentaci není zmíněno, že by byl proveden odpovídající hydrogeologický průzkum a dále není navržen odpovídající monitoring kvality podzemních vod. Přitom hydrogeologický průzkum by měl prokázat, jaká je stávající zátěž podzemních vod a měl by být navrhnout monitoring podzemních vod, který by průběžně sledoval případný vliv provozu záměru na kvalitu podzemních vod (i s ohledem na §39 odst.4 písm. e) zákona č. 254/2001 Sb. v aktuálním znění). Záměr předpokládá z hlediska potenciálního vlivu na podzemní vody vysoce rizikové činnosti, při kterých reálně hrozí ovlivnění kvality podzemních vod. Tato záležitost není v EIA vůbec řešena, kromě nepodstatných informací o kvalitě podzemních vod pro provádění stavby v rámci inženýrskogeologického průzkumu. Zřetelně není možné tyto záležitosti řešit až v navazujících řízeních, naopak dokumentace EIA by měla být dostatečným a věrohodným podkladem pro navazující řízení.
- 5) **Hodnocení hlukové zátěže je nedostatečné a nevěrohodné.** Dokumentace uvádí, že stávající hluková situace byla zjišťována měřením a ve vybraných bodech nejbližší obytné zástavby byly vypočteny ekvivalentní hladiny hluku v denní době od 31,7 do 38,5 dB, resp. do **41,3 dB** na okraji budoucí bytové zástavby a v noční době od 25,6 do 38,1 dB, resp. do **41 dB** na okraji budoucí

bytové zástavby. Hluková studie však uvádí jiné hodnoty – pro denní dobu 35,5 až **43,7** a pro noční dobu 35,5 až **43,6**. Tento rozpor mezi údaji v dokumentaci a údaji v hlukové studii poukazuje na nedůvěryhodnost hodnocení vlivu záměru na hlukovou zátěž okolí. V hlukové studii dále není uveden **zákres umístění stacionárních zdrojů hluku a jejich počty** a taktéž není zřejmé, jak byly zjištěny **akustické výkony jednotlivých zařízení**.

Hluková zátěž je v dokumentaci, bez jakékoliv opory v obecně platných právních předpisech, porovnávána s prahovou hodnotou L_n 42 dB pro subjektivně udávané rušení spánku, které je dle dokumentace prokázaným účinkem hluku na zdraví, a v dokumentaci se dále konstatuje, že není v lokalitě v žádném výpočtovém bodě překročena. S tímto postupem ani závěry nelze souhlasit. Podle nařízení vlády č. 272/2011 Sb. je hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A , s výjimkou hluku z leteckého provozu a vysokoenergetického impulsního hluku v chráněném venkovním prostoru, $L_{Aeq,T}$ 50 dB a pro noční dobu 40 dB. Dle údajů v hlukové studii i v dokumentaci (**i když v každém dokumentu jiné hodnoty**) jsou tedy překračovány hygienické limity pro noční dobu.

V rámci hlukové studie byl proveden výpočet i pro předpokládané zastavěné území dle platného územního plánu města Pardubic (výpočtový bod 10). Nicméně v bodě 10 i s korekcí na odraz od případné fasády je vypočtená intenzita hluku pro noční dobu dle hlukové studie 43,6 dB, kdy příspěvek spalovny je +2,6 dB. Bude tedy podle výpočtů překračován hygienický limit pro noční dobu (i limit uváděný v dokumentaci jako prahová hodnota pro subjektivně udávané rušení spánku). Přitom nejsou stanovena ochranná protihluková opatření.

V rámci dokumentace lze tedy hodnocení vlivu na hlukovou zátěž považovat za neprůkazné, nedostatečně podložené a zmatečné, bez odpovídajících návrhů na preventivní opatření.

- 6) **V dokumentaci jsou uváděny nepřesné údaje ohledně spaloven odpadů v Pardubickém a Královéhradeckém kraji a není dostatečně popsáno bezpečné nakládání se zdravotnickým a veterinárním odpadem.** V dokumentaci se uvádí, že spalovny ve spádové oblasti jsou určeny ke zpracování zdravotnického odpadu a že průmyslový odpad z Pardubického a Královéhradeckého kraje tedy musí být v současnosti odvážen ke spálení mimo region. Což není úplně pravda. Primárně jsou sice určeny pro zdravotnický a veterinární odpad, ale mezi povolenými odpady jsou i jiné běžně se vyskytující druhy průmyslových odpadů.

Spalovna Hamzova odborná léčebna (IČZ: CZE00131). Dle registru zařízení (ISOH) má povoleny i běžné průmyslové odpady, jako jsou vyřazené chemikálie (16 05 08), laboratorní chemie (16 05 06), nemrznoucí kapaliny (16 01 14), olejové filtry (16 01 07), absorpční činidla a sorbenty (15 02 02), obaly od nebezpečných látek (15 01 10), jiná rozpouštědla (14 06 03), jiné motorové, převodové a mazací oleje (13 02 08), syntetické řezné oleje (12 01 10), odpadní lepidla a těsnicí materiály (08 04 09), odpadní barvy a laky (08 01 11), jiná organická rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy (07 07 04), agrochemické odpady obsahující nebezpečné látky (02 01 07) a mnoho dalších běžných průmyslových nebezpečných odpadů

Spalovna Vojenský zdravotní ústav Těchonín (provozovatel Marius Pedersen a.s.)

IČZ: CZE00209

Dle registru zařízení (ISOH) má tato spalovna ve svém povolení i běžné průmyslové odpady, jako jsou – nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje (13 02 05), jiné emulze (13 08 02), obaly od nebezpečných látek (15 01 10), absorpční činidla a filtrační materiály (15 02 02), vyřazené anorganické chemikálie, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky (16 05 07) aj.

Spalovna nemocnice Pardubického kraje, a.s.(IČZ CZE00244)

I zde jsou mezi povolenými odpady uvedeny běžně vznikající druhy nebezpečných odpadů, jako je: syntetické hydraulické oleje (13 01 11), nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje (13 02 05), jiné emulze (13 08 02), jiná rozpouštědla a směsi rozpouštědel (16 06 03), obaly od nebezpečných látek (15 01 10), absorpční činidla a filtrační materiály (15 02 02) a mnoho dalších.

V dokumentaci je uvedeno, že provozní doba pro příjem odpadů je v pracovní dny od 6 do 20 hodin a v sobotu od 6 do 14 hod. a dále, že v mimořádných případech bude možno dobu příjmu na základě předchozí dohody upravit. Chybí bližší specifikace, o jaké mimořádné případy se může jednat, zda se bude jednat jen o změnu v rámci uvedených časů nebo i nad rámec uvedených hodin (třeba i v době noční). Pokud by v těchto mimořádných případech musel být odpad přijat do spalovny i v době noční, není toto hodnoceno např. v hlukové studii.

- 7) **Překračování povolených limitů pro benzo(a)pyren.** Dokumentace konstatuje, že v případě benzo(a)pyrenu mohou být imisní limity na části zájmového území překročeny již v současné době. Při byt dle dokumentace „zanedbatelného příspěvku“ spalovny bude docházet k častějšímu překračování imisního limitu nebo bude trvale překročen. Dokumentace vychází z obecného předpokladu, že hlavním zdrojem emisí benzo(a)pyrenu jsou lokální topeniště, tedy spalování pevných paliv, především uhlí, v kotlích staršího typu, jejichž provoz by měl být do roka ukončen – termín posunut do 31.8.2024. Zde je potřeba oponovat, a to z toho důvodu, že Pardubice jako téměř stotisícové město jsou z velké části vytápěny centrálně (CZT) z produkce uhelné elektrárny Elektrárny Opatovice a.s. Zbývající část města je plynofikována a vybavena moderními plynovými kotli. Na dosažení či překračování imisního limitu benzo(a)pyrenu se v této oblasti tedy v žádném případě nepodílí lokální topeniště, ale velké průmyslové zdroje, které není možné odstavit, a povolení dalšího příspěvku tohoto polutantu tak velkým průmyslovým znečišťovatelem, kterým bezesporu zařízení v podobě spalovny průmyslových odpadů je, není v zájmu obyvatel města. Je nepochybné, že obyvatelé Pardubic a okolních obcí si nepřejí nárůst škodlivin v ovzduší ani o desetiny procent a nepřejí si žít a pracovat v blízkosti zařízení produkujícího do ovzduší těžké kovy a rakovinotvorné látky. Pokud člověk bydlí v oblasti se výskytem zvýšeného množství imisí nebo radioaktivních látek, je více než pravděpodobné, že prostřednictvím vody a vzduchu postupně tyto látky do svého těla pohlcuje. Pokud jsou v určité lokalitě dlouhodobě dosahovány nebo překračovány imisní hodnoty nad mez tolerance, rozhodně se tedy nedá hovořit o zanedbatelném množství škodlivin. Limity se týkají látek, které mají prokazatelně škodlivé účinky na zdraví a zahrnují i karcinogeny a mutageny, které vyvolávají nádorová onemocnění. Pardubice jsou vysoce zatíženy chemickým průmyslem již nyní. Z toho plyne prokazatelná nadprůměrná zátěž rakovinových onemocnění v naší oblasti. Z dat Zdravotnické ročenky z roku 2018 vyplývá, že jedním z nejpostiženějších regionů z hlediska výskytu zhoubných novotvarů je okres Pardubice. Je na tom nejhůř v Česku. A to jak u mužů, tak u žen. U mužů je tento výskyt ještě výraznější. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel se tu ročně objeví 1300 případů rakoviny, celorepublikový průměr je přitom o třetinu nižší (okres Pardubice - muži: 1 339,6, ženy: 1 253,3 - počet hlášených onemocnění zhoubnými novotvary na 100 000 obyvatel, blíže viz <https://www.uzis.cz/res/f/008280/zdrroccz-2018.pdf>)

Právo na ochranu zdraví patří mezi základní občanská práva, proto je zakotveno v Listině základních práv a svobod (článek 31 věta první zákona č. 2/1993 Sb., Listin základních práv a svobod: „Každý má právo na ochranu zdraví“). Právo každého jedince na ochranu zdraví, stejně tak jako jeho právo na zdraví je třeba garantovat a vytvářet pro jeho uplatnění vhodné podmínky. V rámci hodnocení vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví je proto zapotřebí vždy posoudit zásadní determinanty i podmínky ovlivňující veřejné zdraví tak, aby byla co nejvíce respektována definice zdraví zformulovaná Světovou zdravotnickou organizací (zdraví definuje jako stav kompletní fyzické, duševní a sociální pohody, a nikoliv pouhé nepřítomnosti nemoci či vady). Veškeré potenciální zdraví ohrožující důsledky je třeba označit, vyhodnotit a včas, tedy nejlépe před jejich negativními dopady je eliminovat, popřípadě zcela vyloučit. Navýšení množství škodlivých imisí v ovzduší a s tím související další nepříznivé dopady na zdraví obyvatel našeho regionu je v případě realizace předmětného záměru nesporné.

8. **Riziko mimořádných událostí.** Neúplnost dokumentace spatřujeme také v části týkající se posouzení dopadů mimořádných událostí (havárií) v provozu spalovny. V tomto bodě se dokumentace zaměřuje jen na fyzikální (destrukční) účinky havárie. Únik nebezpečných látek není hodnocen. Je bagatelizováno konstatováním, že „unikající spaliny by vytvořily pozitivní vznášivý mrak spalin s obsahem škodlivin, a proto lze očekávat rychlou disipaci škodlivin do atmosféry“. Toto rozporujeme na základě praktických zkušeností s mimořádnými událostmi v průmyslové zóně Semtín, kdy jsou na základě složek IZS obyvatelé vyzýváni, aby se při mimořádných událostech nezdržovali ve venkovním prostředí. Obavy také vzbuzují mimořádné události při přepravě nebezpečných odpadů do spalovacího zařízení.
9. **Nejednoznačnost dokumentace v pasáži věnované teplotě v dohořivací komoře a v otázce vitifikaci odpadů.** Dohořivací komora zajišťuje dle dokumentace „zbytkové dopálení spalin při teplotách nad 850 °C nebo 1100 °C dle druhu odpadu. Dimenzování komory dovoluje bezpečný provoz s teplotami i nad 1200 °C“. Požadujeme, aby dohořivací komora pracovala vždy nad 1200 °C. Požadujeme, aby proces vitifikace škváry, jako jedna z nejlepších metod fixace toxických odpadů, byla prováděna vždy.
10. **U polutantů kovy a polokovy kromě rtuti (As, Cd, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Tl,V), PCDD/F,PCB s dioxinovým efektem a benzo(a)pyren je plánován monitoring jednou za 6 měsíců.** Půlroční interval je naprosto nedostatečný. S ohledem na závažné důsledky související s výskytem těchto látek v ovzduší považujeme zavedení měsíční měření.
11. **Navýšení již tak hraniční stávající imisní zátěže znečišťujících látek v ovzduší na některých z referenčních bodů o jednotky až desítky procent je nepřipustné – nárůst roční doplňkové imisní koncentrace prachových částic PM₁₀ je uváděna o téměř 2 %, oxidu siřičitého o více jak 7 %, kadmia a olova o téměř 6 %, arsenu o 15 - 20 % nebo nebezpečného niklu o 40 - 53 %.** Předložená rozptylová studie tendenčně prezentuje příspěvek nebezpečných polutantů do ovzduší a navýšení imisní zátěže jako „minimální, nízký, nezpůsobující překročení imisního limitu“. Nicméně synergický efekt a vypouštění znečišťujících látek do ovzduší zcela jistě způsobí zhoršení již tak ne zcela vyhovujícího stavu ovzduší v těsné blízkosti téměř stotisícového města.

12. **Hodnoty škodlivin ve spalínách dle předložené rozptylové studie a uváděné jako očekávané v reálném provozu** jsou sice smluvně garantované, přesto jsme toho názoru, že vypočtené hodnoty emisních koncentrací polutantů a označené jako PŘEDPOKLAD pro reálný provoz jsou na hraně povolených limitů a reálně tedy hrozí jejich překročení, a to nejen v případě havárie nebo selhání lidského faktoru. Nehledě k tomu, že i při dodržení předepsaných emisních limitů budou do ovzduší vypouštěny desítky kilogramů nebezpečných látek. Proto nesouhlasíme s umístěním tak významného zdroje znečišťování ovzduší na teritoriu města Pardubice, a ještě navíc na jeho návětrné straně, kde bylo v poslední době povoleno několik významných zdrojů znečištění ovzduší jak v průmyslové oblasti Semtín, tak ve Starých Čivčích. Všechny zdroje byly posuzovány individuálně. Samostatně byl hodnocen příspěvek každého zdroje imisního zatížení oproti původnímu pozadí. Při kumulovaném součtu imisního zatížení všech nedávno povolených zdrojů se již jedná o řádové zatížení. Posouzení vlivů dotčeného záměru na základě takto pojatého izolovaného přístupu nemá absolutně žádnou vypovídající hodnotu. V důsledku toho dokumentace poskytuje pouze zkreslený obraz, a nikoliv reálně očekávatelné komplexní údaje o míře znečištění ovzduší.
13. **Limity pro obsah látek ve spalovaném odpadu z hlediska technologických omezení spalovny** – dokumentace neřeší riziko při míchání různých druhů nebezpečných odpadů dle obsahu různých látek. Jeho současný popis v dokumentaci EIA není dostatečný. Na tomto upřesnění podatel trvá.

Tyto názory, pochybnosti a nesouhlas města s realizací projektu „Modernizace spalovny průmyslových odpadů, provozovna Pardubice“ by měl být jednoznačně zohledněn **v negativním stanovisku EIA** ke spalovně.

Město připomíná, že svůj odmítavý postoj jasně prezentuje od prvopočátku snahy o realizaci spalovny průmyslových odpadů v této lokalitě, tedy už k původnímu záměru realizace spalovny v roce 2007. Proces EIA slouží ke zjišťování vlivů záměru na životní prostředí a má zabránit zhoršování životního prostředí. Město je bezvýhradně přesvědčeno, že v tomto případě realizace záměru modernizace spalovny a její uvedení do provozu je jednoznačně způsobí zhoršit životní prostředí ve městě Pardubice.

Město Pardubice nadále důrazně a bez jakýchkoliv pochybností trvá na svém nesouhlasném postoji k modernizaci spalovny průmyslových odpadů, provozovna Pardubice a s odkazem na výše uvedené zásadní argumenty prostřednictvím tohoto vyjádření doporučuje vydání negativního stanoviska k dokumentaci EIA.

S pozdravem

Bc. Jan Nadrchal
primátor města Pardubice